DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY, CHHATRAPATI SAMBHAJINAGAR.

Circular / Acad Sec./ UG /CBCS/ III Yr Curri./Affi. Col./ 2024.

It is hereby inform to all concerned that, on the recommendation of Dean of Faculty of Humanities; **the Academic Council at it's Meeting held on 08th April, 2024 has accepted the "*following Subject wise revised Curriculum at UG Level* as per *Choice Based Credit & Grading System*" *for all concerned affiliated colleges*** under the Faculty of Humanities.

Sr. No.	UG/PG Course Curriculum Name	Semester
01.	B. A. Third Year as per CBCS [Marathi] for Colleges	Vth & VIth
02.	B. A. Third Year as per CBCS [Hindi] for Colleges	Vth & VIth
03.	B. A. Third Year as per CBCS [English] for Colleges	Vth & VIth
04.	B. A. Third Year as per CBCS [Urdu] for Colleges	Vth & VIth
05.	B. A. Third Year as per CBCS [Pali & Buddhism] for Colleges	Vth & VIth
06.	B. A. Third Year as per CBCS [Arabic] for Colleges	Vth & VIth
07.	B. A. Third Year as per CBCS [Sanskrit] for Colleges	Vth & VIth
08.	B. A. Third Year as per CBCS [Political Science] for Colleges	Vth & VIth
09.	B. A. Third Year as per CBCS [Public Administration] for Colleges	Vth & VIth
10.	B. A. Third Year as per CBCS [Economics] for Colleges	Vth & VIth
11.	B. A. Third Year as per CBCS [History] for Colleges	Vth & VIth
12.	B. A. Third Year as per CBCS [Sociology] for Colleges	Vth & VIth
13.	B. A. Third Year as per CBCS [Geography] for Colleges	Vth & VIth
14.	B. A. Third Year as per CBCS [Psychology] for Colleges	Vth & VIth
15.	B. A. Third Year as per CBCS [Thouhgts of Mahatma Phule & Dr. B. R. Ambedkar] for Colleges	Vth & VIth
16.	B. A. Third Year as per CBCS [Islamic Studies] for Colleges	Vth & VIth
17.	B. A. Third Year as per CBCS [Military Science] for Colleges	Vth & VIth

Pp--2--

18.	**B. A. Third Year as per CBCS [Philosophy] for Colleges**	**Vth & VIth**
19.	**B. A. Third Year as per CBCS [National Cadet Corps (NCC)] for Colleges**	**Vth & VIth**

This is effective from the Academic Year 2024-25 and Onwards as per appended herewith.

All concerned are requested to note the contents of this circular and bring notice to the students, teachers and staff for their information and necessary action.

University campus,
Chhatrapati Sambhajinagar-431 004.
Ref. No. SU/UG-III Yr/ Affi.Coll./
CBCS Curri/ 2024/26897-906

Date: 24.05.2024.

****

Deputy Registrar,
Academic.

Copy forwarded with compliments to:-

1] **The Principal, all concerned affiliated colleges,**
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajinagar.

2] **The Director,** University Network & Information Centre, UNIC, with **a request to upload this Circular on University Website.**

Copy to :-

1] **The Director, Board of Examinations & Evaluation,**
2] **The Sec. Officer, [Concerned Unit] Exam. Branch,**
3] The Section Officer, [Eligibility Unit],
4] The Programmer [Computer Unit-1] Examinations,
5] The Programmer [Computer Unit-2] Examinations,
6] The In-charge, [E-Suvidha Kendra],
7] The Public Relation Officer,
8] The Record Keeper,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajinagar.

-=**=-

DrK*240524/-

DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY, CHHATRAPATI SAMBHAJINAGAR

Curriculum of

B. A. Third Year

Pali & Buddhism

Semester-V & VI

'under Choice Based Credit & Grading System'

For

"all affiliated Colleges level"

[effective from the Academic Year 2024-25 & Onwards]

Dr. BabasahebAmbedkarMarathwada University,
ChhatrapatiSambhajinagar
Choice Based Credit System'
B.A. (Bachelor of Arts)
B.A. Third Year (V Sem.)Subject – Pali and Buddhism

Paper	Subject/ Programme	Paper Code	Title of the Paper	Course Type	Lectures		Marks			Credits		
					Lectures/per weeks	Total Lecturers	Theory	Turorials/Practical Projects	Total Mark	Teaching	Turorials Practical/Project	Total
P-IX	DSC-1	DSE-1-A1 अभ्यासपत्रिका – 9 वी	मज्झिमनिकाय व पाली भाषा	Discipline Specific	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
P-X	DSC-2	DSE-2-A2 अभ्यासपत्रिका – 10 वी	विनयपिटक (महावग्ग)	Discipline Specific	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
P-XI	SEC-I Practical (Theory)	SEC-1-1C अभ्यासपत्रिका – 11 वी	धम्मलिपी लेखन व वाचन-1	Skill Enhancement Course -I	4	60	40	10	50	2	1	3
P-XII	Generic Elective-1	GE-1 अभ्यासपत्रिका 12 वी	अभिधम्मत्थसङ्गहो व पुग्गलपञ्ञति	Generic Elective	4	60	40	10	50	2	1	3
					16	240	160	40	200	9	3	12

Dr. BabasahebAmbedkarMarathwada University,
ChhatrapatiSambhajinagar
Choice Based Credit System'
B.A. (Bachelor of Arts)
B.A. Third Year (VI Sem.)

Paper	Subject/ Programme	Paper Code	Title of the Paper	Course Type	Lectures		Marks			Credits		
					Lectures/per weeks	Total Lecturers	Theory	Turorials/Practical Projects	Total Mark	Teaching	Turorials Practical/Project	Total
P-XIII	DSC-3	DSE-1-B1 अभ्यासपत्रिका-13 वी	थेरगाथा पालि (निवडक व बौद्ध तीर्थस्थळे)	Discipline Specific	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
P-XIV	DSC-4	DSE-2-B2 अभ्यासपत्रिका-14 वी	Buddha's Life and Buddhist Philosopher	Discipline Specific	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
P-XV	SEC-2 Practical	SEC-1-D अभ्यासपत्रिका – 15 वी	धम्मलिपी लेखन व वाचन - 2	Skill Enhancement Course - II	4	60	40	10	50	2	1	3
P-XVI	Generic Elective-2	GE-2 अभ्यासपत्रिका 16 वी	बौद्ध वास्तु कला व अजिंठा चित्रकला	Generic Elective	4	60	40	10	50	2	1	3
					16	240	160	40	200	9	3	12

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून 2024 पासून लागू

अभ्यासपत्रिका-9 –**मज्झिमनिकाय व पालि भाषा**

संकेतांक DSE-1-A1Pali and Buddhism

श्रेयांक – 03 (अध्यापन – 2.5) (प्रकल्प-0.5) तास-60 गुण – 50 (लेखी-40, प्रात्यक्षिक-10)

उद्दिष्टये :

1. शिक्षण क्षेत्रात विद्यार्थी हा केंद्रबिंदू मानून त्याला नितीमत्ता, पालि भाषा, साहित्याचे ज्ञान व्हावे.
2. मनाच्या एकाग्रतेत वाढ व्हावी.
3. निर्वाणाचा मार्ग प्रकाशित व्हावा.
4. पालि भाषेच्या अध्ययनाचे महत्त्व पटवून देणे.

अध्ययन-अध्यापन पद्धती

1. व्याख्यान पद्धती
2. चर्चा परिचर्चा, संवाद पद्धती
3. इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर
4. गृहपाठ, अंतर्गत मूल्यमापन

मज्झिम निकाय व पालि भाषा

Paper – IX, Semester – V

1. आनापानसति सुत्त
2. महाराहुलोवाद सुत्त
    1. पालि भाषेची व्युत्पत्ती
    2. पालि भाषेचा भुप्रदेश
    3. पालि भाषेच्या अध्ययनाचे महत्त्व

संदर्भ ग्रंथ

1. पालि प्रकाश – ओमप्रकाश गुप्ता

2. मज्झिमनिकाय पालि-भाग-2 -भिक्षू जगदीश काश्यप

3. मज्झिमनिकाय पालि – भाग-3 - भिक्षू जगदीश काश्यप

4. मज्झिमनिकाय मराठी – भाग 1 ते 3 - अनुवादक – एम.एस. मोरे

5. मज्झिमनिकाय (हिन्दी) – भदन्त राहुल सांस्कृत्यायन

6. पालि साहित्य का इतिहास – भरतसिंह उपाध्याय

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून 2024 पासून लागू

अभ्यासपत्रिका-10–**विनयपिटक (महावग्ग)**

संकेतांक DSC-2-A2 Pali and Buddhism

श्रेयांक – 03 (अध्यापन – 2.5) (प्रकल्प-0.5) तास-60 गुण – 50 (लेखी-40, प्रात्यक्षिक-10)

उद्दिष्टये :

1. बुद्धत्व प्राप्तीचे वर्णन करणे.
2. प्रतित्यसमुत्पादाची माहिती देणे.
3. प्रथम पंचवर्गीय प्रवज्जेचे वर्णन करणे.
4. धम्मचक्कपवत्तनाचे महत्त्व विषद करणे.
5. विनयपिटकातील ग्रंथाचा परिचय देणे.

अध्ययन-अध्यापन पद्धती

1. व्याख्यान पद्धती, कथा-कथन पद्धती
2. चर्चा परिचर्चा, संवाद पद्धती
3. इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर
4. गृहपाठ, अंतर्गत मूल्यमापन

विनयपिटक (महावग्ग)

Paper – X, Semester – V

अ) महावग्गपालि (1) महाखन्धकं

1. बोधिकथा
2. अजपाल कथा
3. मुचलिन्द कथा
4. राजायतन कथा
5. ब्रह्मयाचन कथा
6. पंचवग्गिय कथा
7. धम्मचक्कप्पवतनं
8. अनत्तपरियायो
9. पब्बजा कथा
10. भद्दवग्गिय वत्थु

ब) ग्रंथ परिचय-विनय पिटकातील ग्रंथ परिचय

1. महावग्ग
2. चुल्लवग्ग

संदर्भग्रंथ :

1. विनयपिटक – संपा – भिक्षू जगदीश काश्यप
   नव नालंदा महाविहार नालंदा बिहार
2. विनयपिटक (हिन्दी) – भदन्त राहुल सांस्कृत्यायन
3. त्रिपिटक परिचय – इ. मो. नारनवरे
4. महावग्ग-मराठी – एम. एस. मोरे
5. चुल्लवग्ग – मराठी – एम. एस. गोरे

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून 2024 पासून लागू

अभ्यासपत्रिका-14 –**धम्मलिपी लेखन व वाचन**

संकेतांक DSE-2-B2 Pali and Buddhism

श्रेयांक – 03 (अध्यापन – 2.5) (प्रकल्प-0.5) तास-60 गुण – 50 (लेखी-40, प्रात्यक्षिक-10)

उद्दिष्ट्ये :

1. धम्मलिपी (ब्राह्मीलिपी) विषयी माहिती जाणून घेणे.
2. धम्मलिपीचे वर्णाक्षरे समजून घेणे.
3. धम्मलिपीतील शिलालेखांचे वाचन करणे.
4. धम्मलिपीमध्ये स्व-परिचय लिहिणे.
5. विलुप्त झालेल्या धम्मलिपीला पुनर्जिवित करणे.

अ) अध्ययन-अध्यापन प्रक्रिया

1. धम्मलिपीची व्याख्या, महत्त्व व वैशिष्ट्ये.
2. धम्मलिपीतील मुळाक्षरे, वर्ण
3. वर्णाने वर्गीकरण
4. वर्णाचा आकार
5. वर्णाचा इकार
6. वर्णाचा उकार
7. वर्णाचा एकार
8. वर्णाचा ओकार
9. वर्णाचा औकार
10. धम्मलिपीतील जोडाक्षरे
11. धम्म लिपीतील अंक
12. धम्मलिपीतील पालि सोपे शब्द

संदर्भ ग्रंथ :

1. The History and Development of Mauryan Brahmi Script – Chandrika Singh Upasak.
2. Brahmi Rediscovering the lost script – Ankita Roy.
3. Stages of Evaluation of Brahmi – Dr. A. Ravisankar
4. चला शिकुया, ब्राह्मी लिपी – अशोक तापसे.
5. प्राचीन भारतीय लिपी – निर्मिती, विकास, क्षय आणि पुर्नशोध – अशोक तापसे.
6. बुद्धशासन त्रैमासिक संपादक – अरविंद भंडारे

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून 2024 पासून लागू

अभ्यासपत्रिका-12–**अभिधम्मत्थ संग्गहोआणि पुग्गलपत्त्रति**

संकेतांक GE-1 Pali and Buddhism

श्रेयांक – 03 (अध्यापन – 2) (प्रकल्प-1) तास-60 गुण – 50 (लेखी-40, प्रात्यक्षिक-10)

उद्दिष्टट्ये :

1. चित्त व चेतसिकाविषयी माहिती देणे.
2. चित्ताचे कुशल, अकुशल व अव्याकृत मध्ये वर्गीकरण करणे.
3. मनुष्याच्या स्वभाव वैशिष्ट्याची माहिती देणे.
4. अभिधम्मपिटकातील ग्रंथाचा परिचय देणे.

अध्ययन-अध्यापन पद्धती

1. व्याख्यान पद्धती, कथा-कथन पद्धती
2. चर्चा परिचर्चा, संवाद पद्धती
3. इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर
4. गृहपाठ, अंतर्गत मूल्यमापन

अभिधम्मत्थ संग्गहो आणि पुग्गलपत्त्रति

Paper – XII, Semester – V

1. चतुक्क पुग्गलपत्त्रति-पुग्गलपत्त्रति पालि

2. अभिधम्मत्थ संग्गहो – भाग – 1, 2

1. ग्रंथ परिचय – अभिधम्मत्थ सङ्गहो
2. ग्रंथाची संक्षिप्त विषयवस्तु
3. एक सामान्य परिचय – अभिधम्मपिटकातील ग्रंथ
4. पुग्गलपत्त्रति – ग्रंथपरिचय

संदर्भग्रंथ :

1. पालि साहित्य का इतिहास – डॉ. भरतसिंह उपाध्याय
2. बुद्ध विश्व विजय – भिक्षू निर्गूनानंद
3. पुग्गलपत्त्रति पालि – डॉ. ओम प्रकाश पाठक, डॉ. वीणा गौड
4. पुग्गलपत्त्रतिपालि - (मराठी अनुवाद) प्रा. भदन्त एम. सत्यपाल
5. अभिधमत्थसंङ्गहो – (हिन्दी) पू. भदन्त आनंद कौशल्यायन
6. अभिधमत्थसंङ्गहो – पुरोवाक, प्रो. रामकुवर त्रिपाठी
7. अनुवादक – रामशंकर त्रिपाठी
8. पालि साहित्याचा इतिहास – ग. वा. तगारे
9. पालि साहित्य का इतिहास– राहुल सांस्कृत्यायन
10. बौद्ध संस्कृतिका इतिहास – डॉ. भागचंद्र जैन
11. प्राचीन बौद्ध विद्यापीठे – प्रा. सी. आर. इंगळे
12. तीन चिनी प्रवासी – एम. एस. मोरे
13. मज्झिम निकायपालि (2 मज्झिम पण्णासक)
    भिक्षू जगदीश काश्यप – (मूल पन्नासक उपरिपण्णासक)
14. मज्झिम निकाय भाग – 1, 2, 3 (मराठी – एम. एस. मोरे)
15. उदान पालि हिन्दी – स्वामी द्वारकादास शास्त्री
16. उदान - (मराठी) -उर्मिला पवार
17. उदान - (मराठी) – प्रा. सुभाष आठवले
18. महापरिनिब्बान सुत्त – प्रा. भदन्त एम. सत्यपाल
19. बुद्धचर्या – राहुल सांस्कृत्यायन

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र सहावे

CBCGS पद्धतीनुसार जून 2024 पासून लागू

अभ्यासपत्रिका-13–**थेरगाथा पालि (निवडक) व बौद्ध तीर्थस्थळे**

संकेतांक DSE-1-B1 Pali and Buddhism

श्रेयांक – 03 (अध्यापन – 2.5) (प्रकल्प-0.5) तास-60 गुण – 50 (लेखी-40, प्रात्यक्षिक-10)

उद्दिष्टये :

1. बुद्धकालीन भिक्खुंचे जीवन चरित्र अभ्यासणे.
2. भिक्खुंची प्रवज्जा-ध्यान-निर्वाणप्राप्ती मार्ग अभ्यासणे.
3. बुद्धकालीन सामाजिक व्यवस्थेचा अभ्यास करणे.
4. बौद्ध तीर्थस्थळांचे महत्त्व अभ्यासणे.

अध्ययन-अध्यापन पद्धती

1. व्याख्यान पद्धती, कथा-कथन पद्धती
2. चर्चा परिचर्चा, संवाद पद्धती
3. इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर
4. गृहपाठ, अंतर्गत मूल्यमापन

थेरगाथा पालि (निवडक) व बौद्ध तीर्थस्थळे

Paper – XIII, Semester – VI

अ) थेरगाथा पालि (निवडक)

1. राजदत्त थेरगाथा
2. नदीकस्सप थेरगाथा
3. वक्कलि थेरगाथा
4. सोपाक थेरगाथा
5. काळूदायि थेरगाथा
6. सुनीत थेरगाथा
7. गिरिमानन्द थेरगाथा
8. सुमन थेरगाथा
9. सारिपुत्त थेरगाथा
10. महाकच्चयन थेरगाथा

ब) बौद्ध तिर्थ स्थाने

1. लुम्बिनी, बुद्धगया, सारनाथ, कुशिनारा, श्रावस्ती

संदर्भ ग्रंथ

1. सुत्तपिटके - थेरगाथा – थेरीगाथा पालि
   पधान संसोधको – भिक्खू जगदीस कस्सपो
   बिहार राजकियेन पालिपकासेन मंडलेन पकासित्ता – 1956
2. थेरगाथा – अनुवादक – डॉ. भिक्षू धर्मरत्न
3. थेरगाथा – (मराठी) डॉ. भाऊ लोखंडे
4. श्रामणेर विनय – प्रा. भदन्त एम. सत्यपाल
5. चार बौद्ध तिर्थ स्थाने – भ. सदानंद महास्थाविर केळझर
6. पालि साहित्य का इतिहास – भरतसिंह उपाध्याय

Buddhist History and Modern Buddhist Thinkers
Paper – XIV, Semester – VI

1. सम्यक सम्बुद्धाचे जीवन (लाईफ ऑफ बुद्धा)
2. भाग पहिला - जन्मापासून परिव्रज्जेपर्यंत
3. भाग दुसरा - कायमचा संसार त्याग
4. भाग तिसरा - नव्या प्रकाशाच्या शोधार्थ
5. भाग चौथा - ज्ञानप्राप्ती आणि नव्या मार्गाची दृष्टी

आधुनिक बौद्ध विचारवंत

1. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
2. अनागारिक धम्मपाल
3. जगदीश काश्यप
4. राहुल सांस्कृत्यायन
5. धर्मानंद कोसंम्बी
6. डॉ. भदन्त आनंद कौशल्यायन
7. भदन्त राहुला महाथेरो (अमेरिका)
8. भदन्त पा-ऊक-सयाडो (म्यानमार)

संदर्भ ग्रंथ

1. विनय पिटक – संपा – भिक्षू जगदीश काश्यप
   नव नालंदा महाविहार नालंदा (बिहार)
2. विनय पिटक (हिन्दी राहुल सांस्कृत्यायन)
3. अनागरिक धम्मपाल– पू. भदन्त सदानंद महास्थविर
4. आधुनिक बौद्ध विचारवंत – प्रा. मालती बोदिले
5. शाक्यमुनी बुद्ध का धम्म विनय – ले. श्रमण सासनदर्शी
6. सम्बोधि (कादंबरी) – प्रा. सुशीला मूल जाधव
7. पालि साहित्याचा इतिहास – डॉ. ग. वा. तगारे
8. पालि व्याकरण – डॉ. शेषराव मेश्राम
9. पातिमोक्ख – डॉ. विमल किर्ती
10. धम्म साहित्य व संस्कृती – डॉ. प्रभाकर गणवीर
11. महावग्ग– मराठी – एम. एस. मोरे
12. चुल्लवग्ग – मराठी – एम. एस. मोरे
13. बौद्धधम्माच्या विकासात महाथेरोंचे योगदान –प्रा. डॉ. ए. एन. तायडे
14. धम्मचक्र अनुप्रवर्तनाच्या पाऊलखुणा – प्रा. डॉ. भिक्खु एम. सत्यपाल
    प्रकाशन – भारतीय बौद्ध ज्ञानालंकार शिक्षण संस्था – मुळावा.
15. भगवान बुद्ध आणि त्यांचा धम्म, लेखक – भीमराव रामजी आंबेडकर
    अनुवादक – घनश्याम तळवटकर, प्राचार्य – म. भी. चिटणीस, शा.स.रेगे
16. भगवान बुद्ध और उनका धर्म – अनु. – भदन्त आनंद कौसल्यायन

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र सहावे

CBCGS पद्धतीनुसार जून 2024 पासून लागू

अभ्यासपत्रिका-15 –**धम्मलिपी लेखन व वाचन - 2**

संकेतांक SEC-1D Pali and Buddhism

श्रेयांक – 03 (अध्यापन – 2) (प्रकल्प-1) तास-60 गुण – 50 (लेखी-40, प्रात्यक्षिक-10)

उद्दिष्टये :

1. धम्मलिपी (ब्राह्मीलिपी) विषयी माहिती जाणून घेणे.
2. धम्मलिपीचे वर्णाक्षरे समजून घेणे.
3. धम्मलिपीतील शिलालेखांचे वाचन करणे.
4. धम्मलिपीमध्ये स्व-परिचय लिहिणे.
5. विलुप्त झालेल्या धम्मलिपीला पुनर्जिवित करणे.

अ) अध्ययन-अध्यापन प्रक्रिया

1. धम्मलिपी (ब्राह्मीलिपी) बुद्धवंदना
2. धम्मलिपी किंवा ब्राह्मीलिपीतील बुद्धवग्ग
3. सारनाथ स्तंभावरील ब्राह्मी लेख
4. गिरणार जुनागड येथील 14 शिलालेख
5. ब्राह्मी ते देवनागिरी लिपी उत्क्रांती
6. ब्राह्मीलिपी किंवा धम्मलिपीचे संवर्धन
7. लिपी अर्थ व व्याख्या
8. युरोपातील आणि भारतातील प्राचीन लिपी
9. भारतीय उपखंडातील लिपी
10. अशोककालीन ब्राह्मी वर्णमाला
11. गुप्तकालीन ब्राह्मी मुळाक्षरे

संदर्भ ग्रंथ :

7. The History and Development of MauryanBrahmi Script – Chandrika Singh Upasak.
8. Brahmi Rediscovering the lost script – Ankita Roy.
9. Stages of Evaluation of Brahmi – Dr. A. Ravisankar
10. चला शिकुया, ब्राह्मी लिपी– अशोक तापसे.
11. प्राचीन भारतीय लिपी – निर्मिती, विकास, क्षय आणि पुर्नशोध – अशोक तापसे.
12. बुद्धशासन त्रैमासिक संपादक – अरविंद भंडारे

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र सहावे

CBCGS पद्धतीनुसार जून 2024 पासून लागू

अभ्यासपत्रिका-16–**बौद्ध वास्तुकला व अजिंठा चित्रकला**

संकेतांक GE-2 Pali and Buddhism

श्रेयांक – 03 (अध्यापन – 2) (प्रकल्प-1) तास-60 गुण – 50 (लेखी-40, प्रात्यक्षिक-10)

उद्दिष्टये :

1. बौद्ध स्थापत्य कलेचे विविध टप्पे अभ्यासणे.
2. विहार, स्तुप व चैत्याची रचना व महत्त्व अभ्यासणे.
3. बौद्ध चित्रकलेची व्युत्पत्ती, शैली व तंत्रअभ्यासणे.
4. बौद्ध वास्तुकला व चित्रकलेतील बुद्ध तत्त्वज्ञान अभ्यासणे.

अध्ययन-अध्यापन पद्धती

1. व्याख्यान पद्धती, कथा-कथन पद्धती
2. चर्चा परिचर्चा, संवाद पद्धती
3. इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर
4. गृहपाठ, अंतर्गत मूल्यमापन

Buddhist Arts and Paintings
Paper – XVI, Semester – VI

अ)Buddhist Arts

1. कलेचे विविध टप्पे
2. विहार
3. चैत्य
4. स्तुप

ब)Buddhist Arts & Painting

1. चित्रकलेचा उगम
2. चित्रकलेची शैली
3. अजिंठ्याचे भित्तीचित्र काढण्याचे तंत्र
4. बौद्ध चित्रकलेचा विदेशी संस्कृतीवर प्रभाव
5. रूपे ओळखा

संदर्भ ग्रंथ

1.पालिभाषा व साहित्य – प्रा. डॉ. बी. एन. कुऱ्हाडे
2. मराठवाडा परिसरातील लेण्यातून प्रतिबिंबीत बौद्ध संस्कृती
3. पालि निबंधावली
4. बौद्ध संस्कृती
5. बौद्ध संस्कृती का इतिहास – डॉ. भागचंद्र जैन, भास्कर
6. Dr. BabasahebAmbedka Writing and Speeches – Vol. 16.
7. 2500 Year of Buddhism – P. V. Bapat
8. मराठवाड्यातील लेणी – अनिल कटारे
9. पितळखोरा लेणी - जी प्राजक्त
10. अजिंठा बुद्ध लेणी जागतिक वारसा – प्राचार्य एस. आर. हनमंते, उरूवेल प्रकाशन, औरंगाबाद.
11. वेरूळ आणि औरंगाबाद लेणी – प्रा. एस. आर. हनमंते, प्रकाशक भारतीय बौद्ध ज्ञानालंकार शिक्षण संस्था मुळावा,
12. पालि व्याकरण – डॉ. शेषराव मेश्राम